ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 9, Sayı: 123, Aralık 2021, s. 72-83

ISSN: 2148-2489 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.54203>

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date
15.11.2021

Yayımlanma Tarihi / The Publication Date
29.12.2021

Doç. Dr. Hanife AKGÜL

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık
hanifeakgul38@gmail.com
Orcid: 0000-0001-8543-9343

Uzman Adile Sümeyra GÜNER

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
korkmazsu@gmail.com

“DUVAK” FİLMİNİN BAĞLANMA YARALANMASI AÇISINDAN İNCELENMESİ

Öz

Bağlanma yaralanması kavramı çift aile terapilerinde oldukça yeni ve özel olan bir kavramdır. Bireylerin romantik ilişkideki partneriyle arasında olan bağlanmanın yapısına zarar verici bir durum olduğunda ortaya çıkar. Bireylerin savunmasız olduğu ihtiyaç anlarında yaşandıkları için ilişkide belirleyici olabilir. Her çift için bağlanma yaralanmasına sebep olabilecek olaylar değişkendir. Örneğin bir çift için oldukça travmatik olan bir olay, başka bir çift önemsiz bir durum olabilir. Bu çalışmanın amacı bağlanma ve bağlanma yaralanması kavramlarını incelemek ve film analizi yöntemiyle bu kavramları filmdeki sahneler üzerinden açıklamaktır. Bu amaçla nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmış ve 2006 yılı yapımı olan Duvak/The Painted Veil filmi bağlanma yaralanması açısından incelenmiştir. Film Kitty ve Walter çiftinin yaşadığı bir aldatma olayı ve sonrasında yaşadıkları bağlanma yaralanmasının iyileşmesi sürecini konu almaktadır. Filmde yaşanan olaylar ve geçen konuşmalar üzerinden bağlanma yaralanması ve kavramları açıklanmaya çalışılmıştır. Çalışmanın yeni bir kavram olan bağlanma yaralanmasının anlaşılabilmesi adına literatüre yararlı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Bağlanma, Bağlanma Yaralanması, Duvak Filmi

ANALYSIS OF THE PAINTED VEIL MOVIE THROUGH ATTACHMENT INJURIES

Abstract

The concept of attachment injury is a rather new and special concept in couple and family therapy. It occurs when something damages the structure of the attachment between the partners in a romantic relationship. This can be a decisive in the relationship, as attachment injury is experienced in moments of need when individuals are vulnerable. For each couple, experiences that result in attachment injury vary. For example, an experience that is highly traumatic for one couple may be trivial for another. This study seeks to examine the concepts of attachment and attachment injury and to elaborate on these concepts by analyzing a movie. To that end, this study draws on document analysis, one of the qualitative research methods, and examines the 2006 The Painted Veil movie through the concept of attachment injury. The movie is about an infidelity experienced by a couple, Kitty and Walter, and the process of healing after an attachment injury they experienced afterwards. This study aims to explain attachment injury and its related concepts through the events and conversations in the movie. Thus, it will hopefully help understanding the concept of attachment injury and contribute to the relevant literature.

Keywords: Attachment, Attachment İnjury, the Painted Veil Movie

GİRİŞ

İnsan yaşamının her döneminde yakın ilişkiler kurma ihtiyacı duyar ve bu durum onun sosyal bir varlık olduğunun bir göstergesidir. Yakın ilişkiler bireylerin fiziksel, biyolojik ve duygusal gereksinimlerini karşılayan, genellikle karşılıklı olan, destek ve yardımı içeren ikili ilişkilere (Hortaçsu, 2015). Yakın ilişkilerin içerisinde yer alan romantik ilişkiler, insan yaşamının önemli bir parçasıdır ve bileşenleri Sternberg (1986) tarafından yakınlık, tutku ve bağlılık olarak tanımlanmaktadır. Romantik ilişkilerin insanların yaşamına önemli katkılar sağladığı bilimsel araştırmalar ile de kanıtlanmaktadır (Sternberg, 1999).

Bireyin duygusal ve sosyal gelişimi için yaşamındaki tüm ilişkileri önemli olmakla birlikte, yakın ilişkilerin niteliğinin psikolojik iyi oluş açısından önemi çok daha fazladır (İkizoğlu, 2019). Bireyin yaşamında oldukça önemli ve özel bir yere sahip olan romantik ilişkilerde çiftlerin duygu, düşünce ve davranışlarını etkileyen bağlanma stilleri romantik ilişkileri etkileyen önemli bir değişkendir (Güldür, 2020).

Bağlanma kavramı insanların kendisi için önemli gördüğü kişilere karşı duydukları güçlü duygusal bağlar olarak tanımlanmaktadır (Bowlby, 1973). Ainsworth ve arkadaşları 1-2 yaşlarındaki çocukların yabancı bir ortamda bağlanma figürlerini ne derece güvenli üs olarak kullandıklarını, ortamda bulunan bir yabancıya yakınlık çabalarına karşı nasıl tepki verdiklerini, bağlanma figürü olmadığında kaygıyla nasıl baş ettiklerini araştırmak amacıyla yaptıkları çalışmada, çocukların bağlanma stillerini üç gruba ayırmışlardır: Güvenli bağlanan çocukların annelerinin genel olarak çocuklarına karşı duyarlı ve hoşgörülü olduklarını, kaygılı-kararsız bağlanan çocukların annelerinin tutarsız davranışlarının olduğunu ve bu annelerin çoğu zaman çocuklarının eylemlerini gereksiz müdahalelerle böldüklerini, kaçınan çocukların annelerinin ise çocuklarıyla yakın temastan kaçınan, soğuk kişiler olduklarını ifade etmişlerdir (Bowlby 1982).

Bağlanma kuramına göre gelişim devamlılık gösterir, dolayısıyla ana-babalarla erken yaşlarda yaşanan ilişkiler gelecekte kurulacak olan ilişkileri şekillendirir (Atak ve Taştan, 2012). Bireyin romantik ilişki içerisindeki davranışlarını etkileyen değişkenlerden biri olan bağlanma stilleri, kişinin küçük yaşlarda annesiyle kurduğu bağa göre şekillenmektedir (Demir, 2016). Hazan ve Shaver (1987) romantik sevgiyi bir bağlanma süreci olarak tanımlamış ve romantik ilişkilerde bireyin çocukluğunda gelişen bağlanma stillerinin ileriki yaşamında romantik ilişki, romantik eş gibi konularda belirleyici olabileceğini öne sürmüşlerdir. Hazan ve Shaver (1987), Ainsworth’ün ifade ettiği üç bağlanma stilini anlatan paragraflar yazıp bunları yetişkin örneklemini üzerinde uygulamışlardır. Bartholomew ve Horowitz (1991) ise yetişkin bağlanma stillerini bireyin kendisine ve başkalarına karşı olumlu veya olumsuz görüşte olmayı temel alarak dört farklı bağlanma stili öne sürmüşlerdir.

Başkaları Modeli (Kaçınan)	Kendilik Modeli (Bağımlı)		
		Pozitif (Düşük)	Negatif (Yüksek)
	Pozitif (Düşük)	Güvenli Bağlanma Yakınlık kurma konusunda rahat, özerk	Saplantılı Bağlanma İlişkilerde saplantılı
	Negatif (Yüksek)	Kayıtsız Bağlanma Yakınlığa karşı kayıtsız	Korkulu Bağlanma Yakınlıktan korkan ve sosyal açıdan kaçınan

Şekil 1. Dörtlü Yetişkin Bağlanma Modeli (Bartholomew ve Horowitz, 1991’den uyarlanmıştır)

Dörtlü Yetişkin Bağlanma Modeline göre:

- **Güvenli** bağlanan kişiler kendilerini ve başka kişileri olumlu algılar, kendilerini sevmeye değer görüp diğerlerini güvenilir bulurlar. İlişkilerini yakınlık ve saygı üzerine kurarlar bu nedenle pozitif sosyal ilişkileri vardır (Bartholomew ve Horowitz, 1991).

- **Saplantılı** bağlanma stiline sahip bireyler kendilerini değersiz, başka kişileri değerli olarak görürler. Bu bağlanma stiline sahip kişilerin kendilerine verdikleri değer başkalarının onu nasıl gördüğüne bağlıdır bu nedenle sürekli onay almak için çalışırlar. Başkalarıyla yakın ilişki kurmaya çalışırken yapışkan davranışlar gösterebilirler ve kendilerinden uzaklaşmasına sebep olabilirler (Bartholomew ve Horowitz, 1991).

- **Kayıtsız** bağlanma stiline sahip bireyler kendilerini olumlu, başkalarını olumsuz olarak değerlendirirler. Özerklik bu kişiler için çok önemlidir. Kendilerine aşırı güvenip yakın ilişkileri reddederler. Bu şekilde bağımsızlıklarını koruyup, kendilerine yönelik olumlu algılarını sürdürürler (Bartholomew ve Horowitz, 1991).

- **Korkulu** bağlanma stiline sahip kişiler kendilerini de diğerlerini de olumsuz algırlar. Hem kendilerinin sevmeye değer olmadığını hem de başkalarını güvenilmez ve reddedici olduğunu düşünürler. Yakın sosyal ilişkilerden korkarlar (Bartholomew ve Horowitz, 1991).

Bağlanma yaralanması kavramı kökleri bağlanma kuramında olan ve Duygu Odaklı Terapinin uygulamasından doğan bir kavramdır (Halchuk, Makinen ve Johnson, 2010). Bireylerin romantik ilişkideki eşleriyle yani birinci bağlanma figürü ile aralarındaki ilişkinin niteliği için oldukça önemlidir (Terzi, 2016). Bağlanma yaralanması eşlerden birinin bağlanmanın yapısına zarar verici bir şey yaptığına ortaya çıkar (Johnson 1996) ve bağlanma yaralanmasına sebep olan olaylar her çift için oldukça değişkendir (Makinen & Johnson, 2006). Dışarıdan bakıldığında çok küçük, önemsiz ya da gerçekten çok önemli olaylar olarak görülebilir. Genellikle bireyin savunmasız olduğu, ihtiyaç anlarında yaşandığından dolayı ilişkinin belirleyici noktası olabilir (Johnson ve Whiffen 1999).

Bağlanma yaralanması olayları ilişkide güvenlik ve rahatlık sağlanmayacağı yönünde bir alarm sistemi olarak hizmet eder. İncinen eş partnerine olan güven düzeyinde bir düşüş yaşar (Millikin, 2000). Duygusal güvenlik için eşine güvenemeyeceğini hisseden birey genellikle abartılı duygusal hassasiyet gösterir ve endişeli, ısrarcı tepkiler ile kaçınan tepkiler arasında gidip gelir (Johnson ve Whiffen, 1999). Yaralanan eş olayı sürekli gündeme getirip kaotik bir etkileşime neden olabilir (Halchuk ve diğ., 2010).

Bağlanma yaralanmaları ilişkinin mutlaka bozulacağına kanıtı değildir. Bazı çiftler bu durumu zamanla aşabilirken bazı çiftlerde daha kalıcı yaralara sebep olabilmektedir (Millikin, 2000). Çözülmeyen bağlanma yaralanmaları ilişki bağı üzerinde zararlı bir etkiye sahip olabilir ve ilişkinin onarımı için açmazlar yaratabilir. Çiftler genellikle bir saldırı-savunma modeline takılır ve evlilik sıkıntısı yaşarlar (Makinen, 2004). Bağlanma yaralanması bağlanmanın şimdiki yapısını ve ilişkinin tanımlanma şeklini aktif olarak etkiler (Johnson, 1996).

YÖNTEM

Bu çalışma, orijinal adı “The Painted Veil” olan “Duvak” filminin bağlanma yaralanması açısından analiz edildiği betimsel bir çalışmadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizi farklı yöntemlerle elde edilen bilgilere destek sağlamak amacıyla kullanılabilen bir bilgi toplama tekniği olabileceği gibi tek başına bir yöntem olarak da kullanılabilir (Yıldırım, 1999). Bu yöntem ile araştırılan konuda kullanılacak dokümanlar bilimsel bir takım kurallara uygun olarak incelenmektedir (Kıral, 2020). Doküman analizi yazılı içeriğin sistemli bir biçimde ve titizlikle analiz edildiği bir araştırma yöntemidir (Wach, 2013). Analiz edilecek dokümanlar basılı materyaller olabileceği gibi elektronik materyaller de olabilir (Bowen, 2019).

Tablo 1. İncelenecek Film ile İlgili Demografik Bilgiler

Yönetmen	John Curran
Yapımcılar	Edward Norton, Naomi Watts, Bob Yari
Senaristler	Ron Nyswaner , W. Somerset Maugham
Oyuncular	<u>Edward Norton</u> , <u>Naomi Watts</u> , <u>Liev Schreiber</u> , Toby Jones, <u>Diana Rigg</u> , <u>Anthony Wong Chau Sang</u>
Orijinal Dili	İngilizce
Süre	125dk
Yapımı	2006- ABD, Çin, Kanada

Filmin Konusu

Film 1920’li yılları konu almaktadır. Kitty Londra’da yaşayan, annesiyle ilişkileri pek te iyi olmayan, ailesi tarafından evlenme baskısı gören varlıklı bir ailenin kızıdır. Günlerini daha çok piyano başında ve partilerde geçirmektedir. Walter ise Kitty’e göre daha ciddi bir yapıdadır ve Şangay’da bulaşıcı hastalıklar uzmanı olarak çalışmaktadır. Bir gün bir parti sırasında Kitty’i görür ve görür görmez ona aşık olur. Öyle ki evlenme teklif etmek için ikinci kez görmesi yeterli olacaktır. Kitty’nin normalde evlenme gibi bir planı yoktur fakat bir gün annesinin telefon konuşmasına kulak misafiri olur ve annesinin belki de ailesinin kendisini bir yük gibi gördüklerini düşünür. Bu sebeple Walter’ın teklifini kabul eder ve evlenip birlikte Çin’e giderler.

İletişim çabası içinde olan Kitty ve gerekmedikçe konuşmam diyen Walter’ın birbirlerinden oldukça farklı oldukları gün gibi ortadadır. Kendisine oldukça yabancı gelen bu ortamda bir arayış içinde olan Kitty eşinin bir tanıdığı olan Charles Townsend ile yakınlaşmaya başlar ve bu yakınlık fiziksel olarak ta artar. Bir gün Walter eve geldiği sırada durumu fark eder fakat yüzleşmek yerine o an oradan ayrılır.

Bir süre sonra döndüğünde kendisine ihanet eden Kitty’e bir seçim şansı sunar. Uzak bir bölgede başlayan kolera salgınını incelemek üzere gönüllü olur. Kitty’nin kendisiyle gelmesini ister fakat Kitty gelmek istemez çünkü haklı olduğu bir konu vardır. Walter Kitty’nin kendisini sevmediğini, amacının sadece evden uzaklaşmak olduğunu bile evlenmiştir. Yaşadıkları durumda Kitty’e göre gayet olağandır. Yaşanan tartışmadan sonra Walter Kitty’e iki seçenek vermiştir: Ya Charles eşinden boşanıp Kitty ile evlenecek – o zaman kendisi de aradan çekilecektir- ya da Kitty kendisiyle beraber kolera salgının olduğu uzak bölgeye gelecektir. Üçüncü seçenek ise Walter Kitty’den zina gerekçesiyle boşanacaktır ki bu durum Kitty için çok ağır bir leke olacaktır.

Charles’ın eşinden boşanmayı istememesi Kitty ile aralarındaki ilişkiyi anında keser. Zina suçunu taşımak istemeyen Kitty ise Walter ile beraber yola çıkacaktır.

Kitty’nin günleri evde yalnızlıkla geçerken Walter tüm zamanını kolera salgınını çözmek için harcar. Bir süre sonra bölgedeki rahibelerle birlikte manastırda gönüllü olarak çalışan Kitty ve Walter için yaşadıkları sıkıntılar kurtarıcı olur. Zamanla daha fazla konuşurlar, paylaşımları artar. Sonunda içine düştükleri bataklıktan kurtulurlar. Fakat Walter hayata, tedavisini bulma uğruna aylarını verdiği kolera yüzünden, sevdiğinin kollarında veda eder.

Tablo 2. Film Analizinde Kullanılacak Sahneler

Sahneler	Filmdeki Gösterim Yeri	Sahne İçeriği
1	6’ 34’’ - 6’ 45’’	Evliliğe götüren sebepler
2	10’11’’-10’ 40’’	Evliliğe götüren sebepler
3	27’59’’-28’ 06’’	Romantik ilişkinin bileşenlerinin olmadan evlilik ilişkisinin başlaması
4	13’45’’-14’27’’	Eşler arası uyum
5	19’48’’-19’ 56’’	Bağlanma yaralanmasının ortaya çıkması

6	23’23’’-23’ 36’’	Bağlanma yaralanması sonrasında cezalandırma
7	26’09’’-26’ 39’’	Bağlanma yaralanması sonrası abartılı duygusal hassasiyet
8	48’40’’-49’ 38’’	Bağlanma yaralanması sonrası kaçınan tepkiler
9	54’20’’-54’ 55’’	Bağlanma yaralanması yaşayan çiftin dışarıdan bir gözlemci tarafından algılanma biçimi
10	62’09’’-65’46’’	Bağlanma yaralanması sonrası çiftin aralarındaki kaotik iletişim
11	82’05’’-84’19’’	Çiftin etkili iletişim kurmaya başlaması
12	95’53’’-97’55’’	Çiftin bağlanma yarasını aşması

BULGULAR

Evlilik Kararı

Bireyler kendi iradeleriyle seçim yaptıklarında evliliğe giden yol iki kişinin tanışması, yakınlaşması, birbirlerine bağlanması, zamanla kendilerinin bir çift olarak görmesi ve birlikteliklerini çevrelerine tanıtır yasal bir ilişkiye imza atmaları ile başlar (Hortaçsu, 2015). Filmde 6. ve 10. dakikalarda (sahne 1 ve sahne 2) Kitty’yi evliliğe ikna eden sahneleri görmekteyiz. Sahne 1’de Kitty’nin aşık olmadığı ve evliliği düşünmediğini belirtmesi üzerine annesi “Babanın seni daha ne kadar geçindirmesini bekliyorsun?” der ve ortama sessizlik hakim olur, Kitty odayı terk eder. Genellikle geleneksel anne babalar, çocukları evlilik, iş gibi konularda başarılı olamadıklarında mutluluk ve yaşam doyumlarında düşüş yaşarlar (Kalmijn ve de Graaf, 2012). Sahne 2’de ise Kitty annesinin konuşmasına kulak misafiri olur ve kendisinin evlenmesi ile ilgili ümidini kestiğini duyar ve kendisinin ailesi tarafından bir yük olarak görüldüğünü düşünür. Her ne kadar kendisine evlilik teklif eden Walter ile evlenmeyi düşünmese de özellikle filmdeki bu iki sahnedeki ailesinin tavırları sebebiyle evlenmeyi kabul eder. Bu şartlar altında alınan evlilik kararının sağlıklı olduğu söylenemez.

Evlilik ve Eşler Arası Uyum

Romantik ilişkinin bileşenleri Sternberg (1986) tarafından tutku, bağlılık ve yakınlık şeklinde tespit edilmiştir. Bu bileşenlerin farklı şekillerde bir araya gelmesiyle farklı aşk şekilleri oluşur. Filmde Walter Kitty’den fiziksel olarak etkilenmişse de bunun dışında aralarında oluşan bir bağ görülmemektedir. Aslında birbirlerini hiç tanımadan evlenmişlerdir ve 27. dakikanın sonunda (sahne 3) Walter Kitty’e: “Benimle annenden olabildiğince uzaklaşmak için evlendiğinin farkındayım. Ama bir gün bundan daha fazlasını hissedebileceğini ümit ettim.” diyerek Kitty’nin kendisine karşı herhangi bir romantik duygu beslemediğinin farkında olduğunu belirtmiştir.

Birbirlerinin hemen hemen hiç tanımadan yapılan bu evlilikte çiftin oldukça farklı karakterde olduğu özellikle bazı sahnelerde açıkça belirtilmiştir. Örneğin 13. Dakikada (sahne 4) Kitty cama doğru bakar ve aralarında şöyle bir konuşma geçer:

- Çılgınlar gibi yağmur yağıyor
- ... (cevap yok)

- Çılgınlar gibi yağmur yağıyor dedim.
- Evet seni duydum.
- Cevap verebilirdin
- Üzgünüm. Söyleyecek bir şeyim olmadığında konuşmam da
- Hiç kimse söyleyecek bir şeyi olmadığı takdirde konuşmazsa insanoğlu, çok kısa süre içinde iletişim gücünü yitirir.
-(cevap yok)
- Walter!
- Üzgünüm. Haklısın...

Bireylerin sahip oldukları iletişim becerileri evlilik uyumları etkilemekte ve bu sebeple evlilikten alınacak doyum konusunda belirleyici olabilmektedir (Yalçın,2014). Evlilik uyumu yüksek bireyler, birbirleriyle daha etkili iletişim kurabilmekte, davranışsal ve ruhsal açıdan daha az sorun yaşamaktadırlar (Aksoy, 2020). Kitty’nin daha konuşkan, paylaşımcı bir yapıda olup, Walter’ın sadece kendisi için gerekli gördüğü durumlarda iletişim kurması evlilik uyumları ve dolayısıyla evlilikten alınacak doyum konusunda oldukça zarar verici bir durumdur.

Bağlanma Yaralanması

Bağlanma yaralanması, romantik partner olan birincil bağlanma figürü ile yaşanan travmatik durumlarda ortaya çıkar (Sayre, McCollum ve Spring, 2010). Kritik bir ihtiyaç anında terk edilme veya güvene ihanet ile karakterize edilir. Bağlanma yaralanmasına sebep olan olaylar her çift için çok farklıdır. Bir çift için bağlanma yaralanmasına sebep olan bir olay başka bir çift için çok kolay üstesinden gelinebilecek bir durum olabilir (Makinen ve Milikin, 2001). Filimde 19. dakikada (Sahne 5) Walter Kitty’nin kapalı bir kapı arkasında kendisini aldatıldığını duyar. Olayla yüzleşmek yerine oradan ayrılır. Filmin devamında aldatma olayının Walter’ın Kitty’e karşı “Bağlanma Yaralanması” yaşamasına sebep olduğunu görmekteyiz.

Bağlanma yaralanması yaşayan çiftler duygusal olarak eşlerine güvenemeyeceklerini hissedip endişeli, takıntılı tepkiler ve kaçınan tepkiler arasında gidip gelirler. Abartılı duygusal hassasiyet yaşayabilirler (Schade ve Sandberg, 2012). Çiftler bir acı ve kaçma çıkmazına girebilir böylece aralarında bağlanma yaralanmasının onarımı engellenmiş, gelecekte yaşanabilecek olumsuz etkileşim tetiklenmiş olur (Johnson ve Sims, 2000). Filmin 26. dakikasında (sahne 6) Walter ve Kitty arasında şu konuşma geçmektedir:

Walter: Neredeyse öğlen oldu, şu ağaçların gölgesinde mola verebiliriz ama ben hız kesmeden ilerlemekten yanayım, senin için de sakıncası yoksa.

Kitty: Tabi benim rahatım senin için bir sorun teşkil etmiyor.

Walter: Doğru. Devam ediyoruz o halde...

Kitty bağlanma yaralanmasına sebep olan aldatma olayı sonrasında Walter tarafından mecbur bırakılarak kolera salgının olduğu bölgeye doğru günlerce süren bir yolculukla ilerlemektedirler. Kitty’nin yaşadığı bu durumu Walter tarafından kendisine verilen bir ceza olarak gördüğü söylenebilir.

Filmin birçok sahnesinde Walter’ın kaçınan tepkiler gösterdiğini görmekteyiz. Örneğin

filmin 48. dakikasında (sahne 8) Kitty ve Walter yemek yemektedirler. Walter yemek esnasında bir yandan kitap okumakta Kitty’nin konuşmalarını duymamazlıktan gelmektedir. Kitty’nin iletişim çabaları sonuçsuz kalmakta, ortamları gergin devam etmektedir.

Bağlanma yaralanması oluştuğunda yaralanan eş olayı devam ettirirken, diğer eş olayları basitleştirip savunma durumuna geçebilir (Johnson, 1996). Örneğin 26. dakikada (sahne7) Kitty ve Walter arasında geçen konuşmada Kitty “Üzgünüm Walter bunun çok nahoş bir durum olduğunun farkındayım ancak lütfen bunu olduğundan daha da çirkinleştirmeyelim” der ve konuşmanın devamında Walter’ın aslında kendisini sevmeyen evlendiğinin farkında olduğunu söyleyerek bu olayda onun da suçlu olduğunu söyler. Bu sahnede Kitty’nin yaşadıkları olayı bir nevi basitleştirerek savunma pozisyonuna geçtiği görülmektedir.

Bağlanma yaralanmaları dışarıdan bakan bir kişi için önemsiz gözükebileceği gibi ilişkide ihanet gibi çok bariz gözükken olaylar da olabilir (Millikin, 2000). Filmde komşuları Bay Weddington, Walter ve Kitty’nin arasında ne geçtiğini tam olarak bilmemektedir fakat Walter’ın Kitty’e karşı kaçınan davranışlarından dolayı aralarında bir problemin olduğunu fark etmiştir. Filmin 54. dakikasında (sahne 9) Kitty ve Bay Weddington arasında geçen konuşma bağlanma yaralanması sonrasında gösterilen tepkilerin dışarıdan bir gözlemci tarafından ifade edilmesi açısından önemlidir. Konuşma şu şekilde ilerlemektedir:

Bay Weddington: En çok neyi yadırgadığımı merak ediyor musunuz? Kocanızın size asla bakmayışını... Duvarlara, yerlere bakıyor, ayakkabısına bakıyor...

Kitty: Kafası çok meşgul

Bay Weddington: Evet bundan eminim...

Bağlanma yaralanması yaşandığında yaralanan taraf suçlama, hissizleşme, geri çekilme, aşırı uyarılma ve kaçınma gibi tepkiler arasında gidip gelmektedir. Bu durum iki taraf için de kaotik ve rahatsız edici hale gelebilir (Johnson, Makinen ve Millikin, 2001) Filmin 62. dakikasında (sahne 10) Kitty Walter’ın çalışma odasına yemek getirir ve bu sırada daldığı uykudan uyanan Walter’a ne yaptığı ile ilgili sorular sorar, Walter kestirme yanıtlar vererek gitmesini ister. İletişim kurmaya çalışan Kitty salgından sonra ne yapacaklarını sorduğunda Walter bağırarak konuyu tekrar tekrar açmamasını söyler. Sahnenin devamında Kitty’nin konuşma çabasına karşın Walter kaçır, Kitty peşinden gelse de, onunla normal bir şekilde konuşmak yerine saldırgan, kırıcı ifadelerde bulunur. En sonunda Kitty odasına geçer ve ağlama sesleri duyulur. Bu sahneden de olduğu gibi bağlanma yaralanması bireylerde çok ciddi travmalara sebep olabilir ve çözülemezlerse eşler birbirlerinden giderek uzaklaşıp, kopmalarına sebep olabilir (Terzi, 2014).

Eşlerin birbirleriyle sağlıklı bir iletişim kurması aralarında duygu paylaşımını arttırmakta ve birbirlerine daha yakın olmalarını sağlamaktadır (Özgüven, 2000). Filmin 82. dakikasında (sahne 11) Kitty ve Walter arasında başlayan iletişimin Bağlanma Yaralanmasına sebep olan olay yaşandıktan sonra aralarında geçen ilk sağlıklı iletişim olduğu söylenebilir. Konuşmanın bir kısmı şu şekildedir:

Kitty: Senin yaptığının da son derece asil olduğunu düşünüyorum.

Walter: Önceden beni hor görürdün. Şimdi değişti mi?

Kitty: Walter, tüm bu muazzam zekana oranla sahip olduğun hislerin bu denli küçük olması anlaşılır şey değil! Biz insanlar, senin o şapşal mikroplarından çok daha karmaşık

yapıdayızdır. Bir anımız bir anımıza uymaz. Hatalar yapar, hayal kırıklığına uğrarız.

Walter: Evet kesinlikle uğrarız.

Kitty: Çok üzgünüm. Olmamı istediğin o harikulade kadın olamadığım için çok üzgünüm! Ben yalnızca sıradanım. Asla olmadığım biri gibi davranmaya çalışmadım.

Walter: Hayır kesinlikle çalışmadın.

Kitty: Tiyatrodan, dans etmekten ve tenis oynamaktan hoşlanırım. Oyun oynamayı severim. Oyun oynayan erkekleri severim. Tanrı beni affetsin ben bu şekilde yetiştirildim.

Walter: Aslında ben de çılgın briç oynarım (gülerek)

Kitty: Aman ne heyecan verici! ... (İkiside gülerek) Hele sen! Beni Venedik’te bitmek tükenmek bilmeyen müzelere sürükleyip kanalların mucizeleri hakkında zırvalayan ve iç deniz midir nedir, o şeyin niteliklerini anlatıp duran sen değil miydin? Açık söyleyeyim. Golf oynasam çok daha mutlu olurum.

Walter: (Gülümseyerek) Sanırım haklısın. Birbirimizde hiç sahip olmadığımız nitelikleri aramak şapşallıktı...

Gottman (2011) mutlu bir ilişki için dört temel nokta belirlemiştir. Bunların birincisi sakın kalmayı bilme, ikincisi kendini partnerinin yerine koyup onu anlamaya çalışma ve anladığını yansıtmak, üçüncüsü saldırı ya da savunma şeklinde olmayan dinleme ve konuşma, dördüncüsü ise bu üç konuda çabalamak, gayret etmek ve pratik yapmadır. Kitty’nin kendini anlatması, Walter’ın onu anlamaya çalışması ve bunu ona yansıtmak, konuşma esnasında ikisinin de son derece sakın olup herhangi bir savunma, saldırı olmaması Gottman’ın belirlediği noktalara uymaktadır. Konuşmalardan anlaşıldığı üzere başlangıçta birbirlerinde kendilerinin belirlediği özellikleri aramışlar, bundan dolayı hayal kırıklıkları yaşamışlar fakat şu an bunun yanlış olduğunu fark etmiş ve birbirlerini farklılıklarıyla kabul etme anlayışına gelmişlerdir. Çiftlerin birbirlerini değiştirmeye çalışmadan oldukları gibi kabul etmelerinin evlilik uyumlarına olumlu katkı sağladığı bilinmektedir (Akpınar, 2019). Sahnenin devamında çiftin arasındaki bağlanma yaralarını iyileştirme konusunda ilerledikleri görülmektedir.

Main ve Hesse (1990), birincil bağlanma figürü olan eşin hem problemin hem de çözümün kaynağı olabileceğini belirtmektedir. Filmin sonuna doğru Walter ve Kitty arasındaki iletişimin, paylaşımın ve fiziksel yakınlığın arttığı görülmektedir. Filmin 95. dakikasında (Sahne 11) Walter çözümünü bulmak için uğraştığı kolera hastalığına yakalanmış ve Kitty’nin kollarında ölmek üzeredir. Kitty’e son olarak “Beni affet” der ve Kitty “Affedecek bir şey yok” diye yanıtlar. Sahneden de görüleceği üzere çiftin arasında yaralar geride kalmıştır. Fakat Walter bu sahnede hayata gözlerini yumar. Kitty sevdiği eşinin hatırasıyla Londra’ya geri döner.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemede yazılı belgelerden yararlanılabileceği gibi video, resim gibi dokümanlarda da yararlanılabilir. Filmlerden yararlanılarak kuramsal bilgi (temel kavramlar vb.) somutlaştırılabilir ve böylece eğitim ortamlarına büyük katkılar sağlanabilir (Nadir, 2013).

Makalede incelenen “Duvak” filmi evli bir çift arasında gerçekleşen aldatma olayı sebebiyle yaşanan bağlanma yaralanması ve bu bağlanma yaralanmasını aşma sürecini konu almaktadır. Film inceleme yöntemi ile bağlanma yaralanması ve ilgili olabilecek temel

kavramlar filmdeki sahneler üzerinden somutlaştırılarak örneklendirilmiştir.

Aldatma konusunda yapılan bazı çalışmalarda (Allen ve Baucom, 2004; Atwood ve Seifer, 1997; Wiederman, 1997) evlilik ilişkisinde erkeklerin eşlerini daha fazla aldattığı bulunmuştur. Filmde ise genel olanın aksine aldatan kişi kadındır ve olaylar genellikle kadının bakış açısından verilmektedir. Bağlanma yaralanması yaşayan kişi ise erkektir ve böyle bir yaralanma yaşayan bireyin gösterebileceği farklı tepkiler, filmin bir yerine kadar olayların sırayla ilerlemediği bir senaryo ile görülmektedir. Yaralanan eşin gösterdiği aşırı duygusal hassasiyet, kaçınan davranışlar, çiftin arasındaki kaotik iletişim gibi bağlanma yaralanması sonrası yaşanabilecek durumlar film sahneleri yoluyla somut bir şekilde görülmektedir.

Bu çalışmada bağlanma yaralanması ve bağlanma yaralanmasıyla ilgili olabilecek kavramlar “Duvak” Filmi aracılığı ile örneklendirilmeye çalışılmıştır. Çalışmanın Bağlanma yaralanması kavramının anlaşılabilmesi adına faydalı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Akpınar, B. (2019). *Farklı Teoriler Çerçevesinde Eş Seçimi ve Evlilik Uyumu Konularının İncelenmesi*. İstanbul: Çizgi Kitabevi. 164-172.
- Aksoy, P. (2020). Aile yaşam dinamiği. Gülen Baran, (Ed.), *Aile yaşam dinamiği* içinde (s.67-103). Ankara: Pelikan Yayıncılık.
- Allen, E. S. ve Baucom, D. H. (2004). Adult attachment and patterns of extradyadic involvement. *Family Process*, 43, 467-488
- Atak, H., ve Taştan, N. (2012). Romantik ilişkiler ve aşk. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 4(4), 520-546.
- Atwood, J. D., Seifer, M. (1997). Extramarital Affairs and Constructed Meanings: A Social Constructionist Therapeutic Approach, *American Journal of Family Therapy*, 25 (1), 55-75.
- Bartholomew, K., & Horowitz, L. M. (1991). Attachment styles among young adults: a test of a four-category model. *Journal of personality and social psychology*, 61(2), 226.
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative research journal*. 9 (2), 27-40. <https://doi.org/10.3316/QRJ0902027>
- Bowlby, J. (1982). Attachment and Loss: Vol. 1. Attachment. 2nd ed., Basic Books.
- Bowlby, J. (1973). Attachment and loss: Volume II: Separation, anxiety and anger. In *Attachment and Loss: Volume II: Separation, Anxiety and Anger* (pp. 1-429). London: The Hogarth press and the institute of psycho-analysis.
- Demir, D. (2016). *Evlilik uyumu ile bağlanma stilleri ve kişilerarası problem çözme davranışı arasındaki ilişkinin incelenmesi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Gottman, J. M. (2011). *The science of trust: Emotional attunement for couples*. WW Norton & Company.
- Güldür, M. (2020). *Romantik kıskançlık ve bağlanma stillerinin romantik ilişkilerle ilişkisi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Biruni Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Halchuk, R. E., Makinen, J. A., and Johnson, S. M. (2010). Resolving attachment injuries in couples using emotionally focused therapy: A three-year follow-up. *Journal of couple & relationship therapy*, 9(1), 31-47.
- Hortaçsu, N. (2015). Zamanda aile ailede zaman (1. Baskı). Ankara: İmge Kitabevi
- İkizoğlu, G. (2019). Bilişsel davranışçı kuramda çift terapisi. *Türkiye Bütüncül Psikoterapi Dergisi*, 2(4), 59-69.
- Johnson, S. M. (1996). The practice of emotionally focused marital therapy: Creating connection. Brunner/Mazel.
- Johnson, S. M., and Whiffen, V. E. (1999). Made to measure: Adapting emotionally focused couple therapy to partners' attachment styles. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 6(4), 366.
- Johnson, S. M., Makinen, J. A., and Millikin, J. W. (2001). Attachment injuries in couple relationships: A new perspective on impasses in couples therapy. *Journal of marital and family therapy*, 27(2), 145-155.
- Johnson, S. M., Makinen, J. A., and Millikin, J. W. (2001). Attachment injuries in couple relationships: A new perspective on impasses in couples therapy. *Journal of marital and family therapy*, 27(2), 145-155.
- Johnson, S., and Sims, A. (2000). Attachment theory: A map for couples therapy. In T. M. Levy (Ed.), *Handbook of attachment interventions* (pp. 169–191). San Diego, CA: Academic Press.
- Kalmijn, M., and De Graaf, P. M. (2012). Life course changes of children and well-being of parents. *Journal of Marriage and Family*, 74(2), 269-280.
- Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 170-189.
- Main, M., and Hesse, E. (1990). Parents' unresolved traumatic experiences are related to infant disorganized attachment status: Is frightened and/or frightening parental behavior the linking mechanism?
- Makinen, J. A. (2004). *Resolving attachment injuries in couples: Relating process to outcome*, Doctoral dissertation, University of Ottawa, Canada.
- Makinen, J. A., and Johnson, S. M. (2006). Resolving attachment injuries in couples using emotionally focused therapy: Steps toward forgiveness and reconciliation. *Journal of consulting and clinical psychology*, 74(6), 1055.
- Millikin, J. W. (2000). *Resolving attachment injuries in couples using emotionally focused therapy: A process study*, Doctoral dissertation, Virginia Tech.
- Nadir, U. (2013). Aile danışmanlığı eğitimlerinde popüler filmlerin kullanımı ve yapısal aile terapisi kuramı ile Dalgaların Prensi filminin analizi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 24(1), 129-144.
- Özgüven, İ. E. (2000). Evlilik ve aile terapisi. Ankara: PDREM Yayınları.
- Sayre, J. B., McCollum, E. E., and Spring, E. L. (2010). An outsider in my own home:

- Attachment injury in stepcouple relationships. *Journal of marital and family therapy*, 36(4), 403-415.
- Schade, L. C., and Sandberg, J. G. (2012). Healing the attachment injury of marital infidelity using emotionally focused couples therapy: A case illustration. *The American Journal of Family Therapy*, 40(5), 434-444.
- Sternberg RJ. (1999). Cupid’s Arrow: The Course of Love Through Time. UK, Cambridge University Press.
- Sternberg, R. J. (1986). A triangular theory of love. *Psychological review*, 93(2), 119.
- Terzi, S. (2014). Romantik ilişkilerde bağlanma yaralanmalarına yol açan olaylar: Nitel bir çalışma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(2), 99-108.
- Terzi, S., ve Özbay, Y. (2016). Romantik İlişkilerde Bağlanma Yaralanmaları Ölçeğinin Geliştirilmesi. *21. Yüzyılda Eğitim Ve Toplum Eğitim Bilimleri Ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(13).
- Wach, E., and Ward, R. (2013). Learning about qualitative document analysis.
- Wiederman, M.W. (1997). Extramarital sex: Prevalence and correlates in a national survey. *Journal of Sex Research*, 34(2), 167-174.
- Yalçın, H. (2014). Evlilik uyumu ile sosyodemografik özellikler arasındaki ilişki. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 150-261.
- Yıldırım, A. (1999). Nitel araştırma yöntemlerinin temel özellikleri ve eğitim araştırmalarındaki yeri ve önemi. *Eğitim ve Bilim*, 23(112).